

Utorok 7. júna 2016

P8_TA(2016)0251

Technologické riešenia pre udržateľné poľnohospodárstvo**Uznesenie Európskeho parlamentu zo 7. júna 2016 o technologických riešeniach pre udržateľné poľnohospodárstvo v EÚ (2015/2225(INI))**

(2018/C 086/06)

Európsky parlament,

- so zreteľom na Zmluvu o fungovaní Európskej únie (ZFEÚ), a najmä na jej článok 11, článok 114 ods. 3, článok 168 ods. 1 a článok 191,
- so zreteľom na rozhodnutie Rady 2013/743/EÚ z 3. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje osobitný program na vykonávanie programu Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a ktorým sa zrušujú rozhodnutia 2006/971/ES, 2006/972/ES, 2006/973/ES, 2006/974/ES a 2006/975/ES ⁽¹⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1291/2013 z 11. decembra 2013, ktorým sa zriaďuje program Horizont 2020 – rámcový program pre výskum a inováciu (2014 – 2020) a zrušuje rozhodnutie č. 1982/2006/ES ⁽²⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 1305/2013 zo 17. decembra 2013 o podpore rozvoja vidieka prostredníctvom Európskeho poľnohospodárskeho fondu pre rozvoj vidieka (EPFRV) a o zrušení nariadenia Rady (ES) č. 1698/2005 ⁽³⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1107/2009 z 21. októbra 2009 o uvádzaní prípravkov na ochranu rastlín na trh a o zrušení smerníc Rady 79/117/EHS a 91/414/EHS ⁽⁴⁾,
- so zreteľom na smernicu Európskeho parlamentu a Rady 2009/128/ES z 21. októbra 2009, ktorou sa ustanovuje rámec pre činnosť Spoločenstva na dosiahnutie udržateľného používania pesticidov ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (EÚ) č. 233/2014 z 11. marca 2014, ktorým sa ustanovuje nástroj financovania rozvojovej spolupráce na obdobie 2014 – 2020 ⁽⁶⁾,
- so zreteľom na nariadenie Rady (ES) č. 870/2004 z 24. apríla 2004, ktorým sa zavádza program Spoločenstva na uchovávanie, opis, zber a využívanie genetických zdrojov v poľnohospodárstve a ruší nariadenie (ES) č. 1467/94 ⁽⁷⁾, a na správu Komisie z 28. novembra 2013 s názvom Poľnohospodárske genetické zdroje – od zachovania po udržateľné využívanie (COM(2013)0838),
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1829/2003 z 22. septembra 2003 o geneticky modifikovaných potravinách a krmivách ⁽⁸⁾,
- so zreteľom na memorandum o porozumení zo 14. júla 2014 medzi Európskou komisiou a Európskou investičnou bankou pre spoluprácu v oblasti poľnohospodárstva a rozvoja vidieka v rokoch 2014 – 2020,

⁽¹⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 965.⁽²⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 104.⁽³⁾ Ú. v. EÚ L 347, 20.12.2013, s. 487.⁽⁴⁾ Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 1.⁽⁵⁾ Ú. v. EÚ L 309, 24.11.2009, s. 71.⁽⁶⁾ Ú. v. EÚ L 77, 15.3.2014, s. 44.⁽⁷⁾ Ú. v. EÚ L 162, 30.4.2004, s. 18.⁽⁸⁾ Ú. v. EÚ L 268, 18.10.2003, s. 1.

Utorok 7. júna 2016

- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2014 o budúcnosti európskeho odvetvia záhradníctva – stratégie pre rast ⁽¹⁾,
  - so zreteľom na štúdiu tematickej sekcie B z roku 2014: Štrukturálna politika a politika súdržnosti – Poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka s názvom Presné poľnohospodárstvo: Príležitosť pre poľnohospodárov z EÚ – prípadná podpora prostredníctvom SPP v rokoch 2014 – 2020,
  - so zreteľom na štúdiu z roku 2013, ktorú vypracovalo oddelenie vyhodnocovania vedecko-technických možností (STOA) s názvom Technologické možnosti zabezpečenia obživy pre 10 miliárd ľudí,
  - so zreteľom na oznámenie Komisie z 29. februára 2012 o európskom partnerstve v oblasti inovácií „Poľnohospodárska produktivita a udržateľnosť“ (COM(2012)0079),
  - so zreteľom na oznámenie Komisie z 13. februára 2012 s názvom Inovácie pre udržateľný rast: biohospodárstvo pre Európu (COM(2012)0060),
  - so zreteľom na rozhodnutie Komisie zo 16. októbra 2015 o zriadení skupiny vedeckých poradcov na vysokej úrovni (C(2015)6946),
  - so zreteľom na oznámenie Komisie z 19. mája 2015 s názvom Lepšia právna regulácia v záujme lepších výsledkov – program EÚ (COM(2015)0215),
  - so zreteľom na svoje uznesenie zo 17. decembra 2015 o patentoch a právach šľachtiteľov rastlín ⁽²⁾,
  - so zreteľom na článok 52 rokovacieho poriadku,
  - so zreteľom na správu Výboru pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka (A8-0174/2016),
- A. keďže naše spoločnosti čelia viacerým výzvam zahŕňajúcim poľnohospodárstvo a musia plniť svoju úlohu a keďže sa odhaduje, že svetová populácia dosiahne do roku 2050 9,6 miliardy, čo v porovnaní s dňekom bude znamenať nárast o 2,4 miliardy;
- B. keďže v priemere sa aspoň jedna tretina vyrobených potravín premrhá a v niektorých odvetviach takmer polovica a keďže jedným z najúčinnějších spôsobov uspokojenia tohto predpokladaného dopytu bez toho, aby sa vyčerpali obmedzené zdroje, je využitie technologických riešení na zvýšenie výroby, zlepšenie spôsobov distribúcie a boj proti plytvaniu potravinami;
- C. keďže je nevyhnutné vyprodukovať pre obyvateľov EÚ a sveta väčšie množstvo potravín, ktoré sú bezpečné, zdravé a výživné, s cieľom riešiť podvýživu, obezitu, srdcovo-cievne choroby atď.; a keďže vysoké normy EÚ týkajúce sa kvality sa tešia celosvetovému uznaniu;
- D. keďže existuje mnoho alternatív využívania pôdy, ktoré konkurujú poľnohospodárskej činnosti vrátane urbanizácie, priemyslu, cestovného ruchu a rekreácie;
- E. keďže poľnohospodárske suroviny ponúkajú vyhliadky na rast v rámci ekologickej chémie;
- F. keďže cieľ, aby poľnohospodárstvo bolo udržateľnejšie, sa stáva pre prevádzkovateľov čoraz dôležitejší, a to vzhľadom na potrebu na jednej strane kontrolovať náklady na zabezpečenie príjmov a na druhej strane reagovať na vyčerpanie a znehodnocovania prírodných zdrojov (pôdy, vody, vzduchu a biodiverzity); keďže podiel poľnohospodárstva na celosvetovej spotrebe sladkej vody predstavuje 70 % a keďže dostupnosť vody je už v niektorých regiónoch EÚ i sveta hlavným obmedzením poľnohospodárskej výroby; keďže používanie pitnej vody v poľnohospodárstve sa môže významne znížiť účinným využívaním moderných metód zavlažovania a pestovaním plodín vhodných pre miestnu klímu;

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0205.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2015)0473.

Utorok 7. júna 2016

- G. keďže dusíkaté hnojivá prinášajú vysoké výnosy, ale ich výroba si vyžaduje asi 50 % energie z fosílnych palív spotrebovanej v rámci systémov poľnohospodárskej výroby;
- H. keďže sa predpokladá, že svetový dopyt po energii sa do roku 2030 zvýši o 40 %, a keďže sa treba vážne zamyslieť nad uspokojením tohto dopytu prostredníctvom vyššej energetickej účinnosti a bezpečného energetického mixu, ktorý zahŕňa obnoviteľné zdroje energie; keďže výskum ukázal, že kratšie agropotravinárske reťazce môžu viesť k zníženiu energetických vstupov popri prínosoch v oblasti nákladov a životného prostredia;
- I. keďže straty celosvetových výnosov úrody v dôsledku škôd spôsobených škodcami rastlín a chorobami rastlín predstavujú každoročne až 40 % a keďže sa očakáva, že tento podiel sa v nasledujúcich rokoch výrazne zvýši; keďže sa musia prijať opatrenia na zabránenie ďalšiemu rastu tejto hodnoty, a to aj prostredníctvom systematických prístupov a prispôsobenia existujúcich výrobných modelov, a keďže zmena klímy prispieva k tejto strate a vedie k vzniku ekologicky nových škodcov rastlín a chorôb rastlín;
- J. keďže globálne otepľovanie vytvára extrémne prejavy počasia vedúce k suchám alebo záplavám, ktoré spôsobujú značnú ujmu dotknutým skupinám obyvateľstva a predstavujú závažné riziko pre ich potravinovú bezpečnosť; a keďže odolnosť voči zmene klímy v biologicky a štruktúrne rozmanitých poľnohospodárskych ekosystémoch môže pomôcť znížiť toto riziko;
- K. keďže v európskych poľnohospodárskych podnikoch, v ktorých v posledných rokoch dosiahli výnosy stabilnú úroveň, sa dôsledne nevyužíva potenciál EÚ v oblasti genetických plodín;
- L. keďže rozmanitosť a kvalita genetických zdrojov rastlín zohrávajú kľúčovú úlohu v poľnohospodárskej odolnosti a produktivite, čo je rozhodujúcim faktorom z hľadiska dlhodobého poľnohospodárstva a potravinovej bezpečnosti;
- M. keďže odstránenie medzery vo výnosoch je osobitným problémom v rámci výskumného programu udržateľného poľnohospodárstva;
- N. keďže presné poľnohospodárstvo zahŕňa využívanie automatizácie a ďalších technológií na zlepšenie presnosti a efektívnosti hlavných postupov riadenia v oblasti poľnohospodárstva, a to uplatňovaním systémových prístupov na zber a analýzu údajov a na optimalizáciu interakcie faktorov ako počasie, pôda, voda a plodiny, a keďže v konečnom dôsledku je presné poľnohospodárstvo určené na zníženie používania pesticídov, hnojív a vody pri súčasnom zlepšovaní úrodnosti pôdy a optimalizácii výnosov;
- O. keďže pôdoznanectvo poukazuje na to, že zdravá a živá pôda vyživuje a chráni plodiny prostredníctvom užitočných druhov, ktoré plodiny ochraňujú pred patogénmi a škodcami a zároveň im poskytujú živiny a vodu výmenou za cukor v exsudátoch koreňov rastlín; keďže poľnohospodárske postupy môžu negatívne vplyvať na biologické, chemické a fyzikálne vlastnosti pôdy, a to s dôsledkami zahŕňajúcimi eróziu pôdy, degradáciu pôdných štruktúr a stratu úrodnosti;
- P. keďže výhody inovatívnych technológií by sa nemali obmedzovať na jeden druh poľnohospodárskej praxe a musia byť uplatniteľné na všetky druhy poľnohospodárskej činnosti, či už ide o konvenčné alebo ekologické poľnohospodárstvo, chov hospodárskych zvierat alebo rastlinnú výrobu, resp. malovýrobu či veľkovýrobu;
- Q. keďže medzi rokmi 1993 a 2009 sa množstvo účinných látok pesticídov znížilo o 70 %, kým výskyt prienikov škodcov sa v Európskej únii zvýšil; keďže proces schvaľovania vrátane kritérií na vymedzenie aktívnych látok a pre nové látky predstavujúce alternatívu prípravkov na ochranu rastlín sa stáva čoraz väčšou výzvou pre poľnohospodárstvo EÚ a jej občanov; keďže existuje naliehavá potreba riešiť nedostatok účinných látok na menej významné použitia;

Utorok 7. júna 2016

- R. keďže nedostatočné riešenia na ochranu plodín v prípade špeciálnych plodín ohrozujú kvalitu, rozmanitosť a udržateľnú produkciu potravinárskych plodín v EÚ, čo má priamy dosah v objeme odhadovanom na viac ako 1 miliardu EUR, ktorý zahŕňa výrobné straty a dodatočné náklady pre poľnohospodárov;
- S. keďže krátkodobé cykly týkajúce sa priorit v oblasti financovania politík a výskumu môžu mať nepriaznivý vplyv na zručnosti, infraštruktúru a inovácie v poľnohospodárstve a keďže je potrebné uprednostňovať účinný prenos výsledkov výskumu z oblasti vedy smerom k poľnohospodárom, ako aj výskumné programy zamerané na zlepšenie udržateľnosti poľnohospodárstva, znižovanie výrobných nákladov a zvyšovanie konkurencieschopnosti;

Presné poľnohospodárstvo

1. poznamenáva, že odvetvie poľnohospodárstva sa vždy opieralo o nové poľnohospodárske obchodné modely a postupy, ktoré zahŕňajú nové techniky a výrobné metódy na zvýšenie výstupov a prispôbenie sa novým a meniacim sa okolnostiam; zdôrazňuje, že ekosystémové služby, ako je kolobeh živín, majú ústredný význam pre poľnohospodárstvo a že niektoré funkcie, napr. sekvestrácia uhlíka, presahujú výrobu potravín;
2. je presvedčený, že inovácie majú potenciál prispievať k dosiahnutiu udržateľného poľnohospodárstva v EÚ, a domnieva sa, že technológie presného poľnohospodárstva sú mimoriadne dôležité pre udržanie pokroku, uznáva však obmedzenia, čo sa týka jeho širokého prijatia, vrátane spoľahlivosti, vykonateľnosti a obmedzenej znalosti tejto technológie a jej schopnosti prispôbiť sa všetkým druhom a veľkostiam poľnohospodárskych podnikov;
3. zastáva názor, že zásady, o ktoré sa opiera presné poľnohospodárstvo, môžu vytvoriť značné prínosy pre životné prostredie, zvýšiť príjmy poľnohospodárov, zracionalizovať využívanie poľnohospodárskej techniky a výrazne zvýšiť efektívnosť využívania zdrojov vrátane využívania vody na zavlažovanie; nabáda preto Komisiu, aby presadzovala politiky na stimuláciu vývoja a rozširovania technológií presného poľnohospodárstva v prípade všetkých druhov poľnohospodárskych podnikov, a to bez ohľadu na ich veľkosť a produkciu a to, či ide o pestovanie plodín a/alebo chov zvierat;
4. zdôrazňuje, že v rámci presného poľnohospodárstva je osobitne potrebné uskutočniť inovačný proces, aby sa vyriešil problém „vysokých nákladov“ pri rozvoji a využívaní niektorých technológií presného poľnohospodárstva a aby celý dodávateľský reťazec a poľnohospodári boli aktívne zapojení do rozvoja týchto technológií s cieľom zaistiť jasný prínos na úrovni poľnohospodárskeho podniku a pomôcť poľnohospodárskym podnikom, aby sa stali odolnejšími;
5. je presvedčený, že hospodársky rozvoj a udržateľná výroba sa vzájomne nevylučujú a možno ich dosiahnuť inováciami; zdôrazňuje potrebu podporovať inovácie v technológiách a riadení zabezpečením regulačnej súdržnosti, jasnosti a možností podnikania a naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že inovácie sa výslovne zohľadnia pri budúcich revíziách a reformách príslušných právnych predpisov; vyzdvihuje skutočnosť, že európske poľnohospodárstvo dokáže produkovať výrobky vysokej kvality s vysokou pridanou hodnotou a poskytovať ziskové znalostné riešenia v záujme nasýtenia rastúcej a náročnejšej svetovej populácie;
6. vyzýva priemyselné odvetvie, Komisiu a členské štáty na partnerskú spoluprácu zameranú na zlepšenie výkonnosti a adaptability robotických a iných techník presného poľnohospodárstva s cieľom efektívne využívať financovanie výskumu v záujme poľnohospodárstva a záhradníctva;
7. okrem toho vyzýva priemyselné odvetvie, aby využívalo príležitosti vyplývajúce z inovácie, ktoré umožnia rozvinúť PF spôsobilosti, ktoré sú prístupné pre všetkých, čím sa posilní postavenie osôb so zdravotným postihnutím, podporí sa rodová rovnosť a rozšíria sa základne zručnosti a ponuka pracovných príležitostí vo vidieckych oblastiach;
8. víta začlenenie robotiky presného poľnohospodárstva do nedávno uverejneného pracovného programu Horizont 2020 na roky 2016 – 2017, ale vyjadruje poľutovanie nad tým, že návrhy v rámci tejto výzvy si nevyžadujú prístup viacerých aktérov, čo môže znamenať, že poľnohospodári sú vylúčení z inovatívnych rozvojových činností; zdôrazňuje, že presné poľnohospodárstvo môžu znížiť využívanie zdrojov aspoň o 15 %; podporuje zavádzanie presného poľnohospodárstva, ktoré ponúka nové, celopodnikové riadiace prístupy, napr. stroje na báze technológie GPS/GNSS a diaľkovo riadené letecké systémy (RPAS);

Utorok 7. júna 2016

Veľké dáta a informatika

9. poukazuje na to, že poľnohospodárske odvetvie, podobne ako všetky ostatné hospodárske odvetvia, prechádza procesom zmien; zdôrazňuje, že moderné poľnohospodárstvo bolo možné len v dôsledku prijatia vedeckého a technického vývoja a že podobne digitálny pokrok ponúka možnosť ďalšieho vývoja v odvetví poľnohospodárstva;

10. zdôrazňuje, že zber a analýza veľkých integrovaných súborov dát majú potenciál stimulovať inovácie v poľnohospodárstve a sú obzvlášť užitočné pri vytváraní efektívneho a udržateľného potravinového reťazca, ktorý prinesie úžitok poľnohospodárom, hospodárstvu, spotrebiteľom a životnému prostrediu, ako aj pri riešení súvisiacich otázok; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby odstránili prekážky integrácie zložitých a roztrieštených systémov IKT, stimulovali investície a uhradili náklady na odbornú prípravu a potrebné zariadenia urobili prístupnejšie z hľadiska poľnohospodárstva;

11. víta pokrok dosiahnutý Európskou kozmickou agentúrou (ESA) pri rozvíjaní presného hospodárstva; domnieva sa, že satelit ESA nazvaný Sentinel 2B, ktorý sa má umiestniť na obežnú dráhu koncom roka 2016, môže poskytnúť jasnejší obraz o pôde, ktorú zaberajú plodiny a lesy, v dôsledku čoho bude možné efektívnejšie realizovať poľnohospodárske politiky, zracionalizovať využívanie zdrojov a optimalizovať obdobia zberu úrody; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby podporili využívanie satelitných systémov;

Pôda, voda a hospodárenie so živinami

12. uznáva, že degradácia pôdy predstavuje veľkú prekážku v poľnohospodárskej výrobe, a vyzýva na väčšie ambície a úsilie o zlepšenie postupov obhospodarovania pôdy a hospodárenia s vodou, najmä v súvislosti so zmenou klímy; víta rozvoj technológií kontrolovanej dopravy v poľnohospodárstve, ktoré znižujú poškodenie pôdy spôsobené nadmerným obrábaním pôdy, a zároveň víta nedávne úsilie o začlenenie technológií diaľkového snímania s vysokým rozlíšením do ekologického poľnohospodárstva; vyzýva Komisiu, aby vyčíslila environmentálne a výrobné prínosy týchto nových technológií a zabezpečila informovanosť a prenos znalostí a technológií;

13. požaduje, aby poľnohospodári boli začlenení do navrhovania, skúšania a šírenia technológií mapovania živín v pôde s cieľom zlepšiť ich účinnosť;

14. vyjadruje poľutovanie nad tým, že efektívnosť využívania živín v EÚ je veľmi nízka, a zdôrazňuje, že treba prijať opatrenia na zlepšenie efektívnosti využívania dusíka (N), fosforu (P) a draslíka (K) s cieľom znížiť ich dosah na životné prostredie a zvýšiť výrobu potravín a energie; požaduje ciele výskum (a jeho aplikované využívanie) na zlepšenie monitorovania efektívneho využívania živín a na ďalšiu optimalizáciu technológií variabilnej aplikácie;

15. súhlasí s tým, že vývoj nových technológií a inovatívnych poľnohospodárskych postupov by mohol významne prispieť k zníženiu používania prípravkov na ochranu rastlín, hnojív a vody, ako aj k boju proti erózii pôdy;

Genetická rozmanitosť

16. zastáva názor, že strata genetickej rozmanitosti v minulom storočí ohrozuje potravinovú/krmivovú bezpečnosť a oslabuje politiky EÚ zamerané na udržateľné poľnohospodárstvo, ochranu biodiverzity a stratégie na zmiernenie zmeny klímy; domnieva sa, že na tejto strate sa hlavnou mierou podieľa pestovanie monokultúr a nedostatočné striedanie plodín; domnieva sa, že všetky odrody rastlín a živočíšne druhy vrátane krajových druhov, ich voľne rastúcich, resp. žijúcich alebo v polodivokých podmienkach žijúcich príbuzných druhov a starých a priekopníckych odrôd majú zásadný význam pre zachovanie genetickej rozmanitosti, programy šľachtenia a produkciu výživných a zdravých potravín v dostatočnom množstve;

17. domnieva sa, že predpisy EÚ by mali umožniť poľnohospodárom a šľachtiteľom čo najlepšie využívanie týchto genetických zdrojov na ochranu biodiverzity a na inováciu vo vývoji nových odrôd; zdôrazňuje, že cieľom predpisov EÚ by vždy malo byť to, aby nenarušali tieto inovatívne procesy tým, že šľachtiteľom a poľnohospodárom ukládajú zbytočnú administratívnu záťaž;

18. zdôrazňuje potrebu intenzívnejšieho dialógu medzi genetickými bankami, súkromným a verejným výskumom rastlín, šľachtiteľmi, koncovými používateľmi a všetkými ostatnými subjektmi zapojenými do ochrany a využívania genetických zdrojov s cieľom vybudovať odolnosť a riešiť problémy udržateľného poľnohospodárstva v celej Európe;

Utorok 7. júna 2016

19. vyzdvihuje predchádzajúcu podporu zo strany GR pre poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka a GR pre výskum a inováciu určenú pre činnosti ochrany genetických zdrojov, ako je Európska sieť pre ochranu pôvodných semien (ENSCONET), ale požaduje nadväzné programy s cieľom pokračovať v podpore činností ochrany genetických zdrojov plodín a hospodárskych zvierat, najmä v oblasti využívania genetických zdrojov prostredníctvom opatrení uplatňovaných v poľnohospodárskom podniku;

20. zdôrazňuje, že je dôležité, aby sa ochrana genetických zdrojov otvárala väčšej rozmanitosti rastlinných a živočíšnych druhov a financovanie výskumu v tejto oblasti vyústilo do technologických zlepšení v poľnohospodárstve a záhradníctve;

21. vyzýva Komisiu, aby predložila návrhy na európsku stratégiu na ochranu genetickej rozmanitosti v poľnohospodárstve, ako je stanovené v opatrení č. 10 stratégie EÚ v oblasti biodiverzity do roku 2020;

22. uznáva, že treba zodpovedne využívať zbierky zárodočných plaziem s cieľom určiť a charakterizovať znaky týkajúce sa účinného využívania zdrojov, odolnosti voči škodcom a chorobám a ďalších atribútov poskytujúcich lepšiu kvalitu a odolnosť; domnieva sa, že v súvislosti s tým je potrebné klásť väčší dôraz na fenotypizáciu, ktorá je v prípade mnohých plodín zvlášť výraznou prekážkou;

23. poznamenáva, že najúčinnjší spôsob na zachovanie genetickej rôznorodosti v poľnohospodárstve je využitie metódy in vivo; konštatuje, že tri kritériá DUS (odlišnosti, vyrovnanosti a stálosti) vzťahujúce sa na úradné unijné katalógy osív, jednotnosť a stabilitu nie sú prirodzené charakteristiky v geneticky rôznorodých rastlinách; poznamenáva, že prispôbenie sa zmene klímy závisí od vysokej genetickej variability; berie na vedomie čoraz koncentrovanejšie trhy s osivami a zníženie variability podľa odrody; podporuje úlohu, ktorú zohrávajú systémy poľnohospodárskych osív a ich výmeny pri posilňovaní postavenia poľnohospodárov, a uznáva participatívny chov ako dlhú tradíciu inovácie vo vidieckych komunitách;

24. uznáva potrebu chrániť a využívať genetické zdroje v záujme dlhodobej potravinovej bezpečnosti a rozšíriť genetický základ moderných programov šľachtenia rastlín a zvierat; uznáva, že ekologické poľnohospodárske podniky čelia nedostatku nových odrôd, ktoré sú odolné voči škodcom a chorobám a ktoré sa môžu pestovať bez používania prípravkov na ochranu rastlín; podporuje koncepciu prístupu a spoločného využívania prínosov, naliehavo však žiada vykonávanie Nagojského protokolu na základe nariadenia (EÚ) č. 511/2014 a vykonávacieho nariadenia (EÚ) 2015/1866, aby pri zavádzaní nových znakov, ako sú odolnosť voči škodcom a chorobám, výživová kvalita a environmentálna odolnosť, neboli šľachtitelia odrádzaní zložitou a nákladmi vyplývajúcimi z používania v prírode sa voľne vyskytujúceho materiálu; konštatuje, že tento cieľ by sa mal dosiahnuť bez oslabenia postavenia vidieckych komunit, ktoré roky zachovávali druhy a šľachtili odrody;

25. domnieva sa, že je nevyhnutné udržať a rozvíjať výkonnosť miestnych plemien vzhľadom na ich schopnosť prispôbiť sa charakteristikám ich prirodzeného prostredia, ako aj dodržiavať práva poľnohospodárov na nezávislé šľachtenie rastlín a na skladovanie a výmenu osív rôznych druhov a odrôd, aby sa zabezpečila genetická rozmanitosť európskeho poľnohospodárstva;

26. uznáva potrebu podporovať vhodné striedanie plodín, ktoré sú pre poľnohospodárov naďalej výnosné; takisto zdôrazňuje potrebu zachovať súbor vhodných nástrojov na ochranu plodín v prípade širokej škály plodín, a to popri genetických zdrojoch; zdôrazňuje, že absencia takýchto nástrojov bude mať značný vplyv na rozmanitosť plodín, ktoré je možné produkovať so ziskom;

Presné šľachtenie

27. podporuje potrebu neustáleho pokroku v oblasti inovatívneho šľachtenia a plemenitby uplatňovaním bezpečných a osvedčených techník zameraných na rozšírenie nielen rozsahu znakov plodín, ktoré súvisia s odolnosťou voči škodcom a chorobám, ale aj škály potravinových surovín s výživovými a zdravými prospešnými charakteristikami na trhu;

28. považuje za dôležité, aby sa zabezpečila trvalá podpora rozvoja a využívania budúcich technologických nástrojov, ktoré môžu umožniť šľachtenie, ktoré úspešne vyrieši budúce spoločenské výzvy;

Utorok 7. júna 2016

29. domnieva sa, že je vhodný čas na to, aby Komisia uverejnila záverečnú správu pracovnej skupiny pre „nové techniky“ a použila jej vedecké poznatky ako základ okrem iného na objasnenie právneho stavu šľachtiteľských techník, ktoré sú v súčasnosti predmetom kontroly, a aby pri svojich rokovaniach využívala riadnu právnu analýzu;

30. nabáda na otvorený a transparentný dialóg medzi všetkými zainteresovanými stranami a verejnosťou týkajúci sa zodpovedného rozvoja vysoko presných, inovatívnych riešení pre šľachtiteľské programy, a to aj o príslušných rizikách a prínosoch; poznamenáva, že si to bude vyžadovať úsilie o to, aby sa zvýšila informovanosť poľnohospodárov a širokej verejnosti o nových technikách a miera oboznámenia sa s nimi; vyzýva Komisiu na zabezpečenie toho, aby spotrebiteľia a poľnohospodári boli dostatočne oboznámení s novými a vznikajúcimi šľachtiteľskými technikami s cieľom zaistiť tak konanie otvorenej a informovanej verejnej diskusie;

31. vyjadruje znepokojenie nad nedávnym rozhodnutím rozšíreného odvolacieho senátu Európskeho patentového úradu (EPÚ) z 25. marca 2015 vo veciach G2/12 a G2/13;

Prípravky na ochranu rastlín (POR)

32. zdôrazňuje naliehavú potrebu preskúmať vykonávanie regulačného rámca pre POR a vytvoriť jednotný, účinný, predvídateľný, rizikovo orientovaný a vedecky podložený systém posudzovania a schvaľovania; považuje za dôležité, aby sa čo najviac znížila závislosť poľnohospodárov od pesticídov, pričom poznamenáva, že výroba potravín a krmív prebieha v konkurenčnom medzinárodnom prostredí; domnieva sa, že je dôležité rozvíjať POR, ktoré sú nákladovo efektívne, na používanie bezpečné a šetrné voči životnému prostrediu;

33. víta iniciatívy REFIT v rámci pracovného programu Komisie na rok 2016, z ktorých pre EÚ vyplýva záväzok vykonať hodnotenie nariadenia (ES) č. 1107/2009 a nariadenia (ES) č. 396/2005; zdôrazňuje, že proces REFIT nesmie viesť k zníženiu noriem bezpečnosti potravín a ochrany životného prostredia;

34. vyzýva Komisiu, aby do svojej správy pre Európsky parlament a Radu zahrnula možnosti zmeny a zlepšenia súčasných právnych predpisov, najmä pokiaľ ide o fungovanie vzájomného uznávania autorizácií a proces hodnotenia podľa zón;

35. zdôrazňuje so znepokojením, že systém autorizácií podľa zón nefunguje kvôli pokračujúcemu používaniu zastaraných vnútroštátnych povolovacích metodík, a vyzýva Komisiu na zosúladenie schvaľovacieho systému s cieľom zabezpečiť vzájomné uznávanie prípravkov medzi členskými štátmi v rámci zón vymedzených v nariadení (ES) č. 1107/2009;

36. víta najnovšiu integrovanú ochranu proti škodcom – sieť európskeho výskumného priestoru (IPM-ERANET) a novú koordinačnú platformu pre „menej významné použitia“, domnieva sa však, že táto platforma by sa mohla lepšie využívať, aby pokrývala výskum a inovácie, s cieľom zaoberať sa nedostatočnými riešeniami na ochranu plodín, pokiaľ ide o plodiny relevantné pre menej významné použitia a špeciálne plodiny;

37. zdôrazňuje význam transparentného hodnotenia vplyvu aktívnych látok v záujme zabezpečenia udržateľného poľnohospodárstva v súlade s právnymi predpismi EÚ, ako aj dôležitosť komplexného posúdenie rizík a nebezpečenstiev spojených s používaním prípravkov, a pripomína, že zásada obozretnosti by sa mala použiť v prípade, že stupeň neistoty je príliš vysoký na zabezpečenie verejného zdravia alebo dobrých poľnohospodárskych a environmentálnych podmienok;

38. vyzýva GR pre zdravie a bezpečnosť potravín (SANTE), aby stanovilo jasné kritériá na vymedzenie nízkorizikových účinných látok pre vývoj a používanie nízkorizikových prípravkov, pričom sa zohľadní vývoj vedeckých poznatkov a zabezpečí sa splnenie cieľov ochrany zdravia a životného prostredia, a aby zaistilo prítomnosť údajov o bezpečnosti pri posudzovaní kritérií uplatňovaných na všetky potenciálne nízkorizikové látky;

39. zastáva názor, že v prípade nízkorizikových látok vrátane nechemických alternatív prípravkov na ochranu rastlín, ako sú biologické kontroly, tieto látky by mali byť prednostne hodnotené spravodajskými členskými štátmi a Európskym úradom pre bezpečnosť potravín (EFSA) s cieľom prispieť k plneniu cieľov smernice 2009/128/ES, pokiaľ ide o integrovanú ochranu proti škodcom a udržateľné využívanie pesticídov, najmä používanie prípravkov v prípade menej významných a špeciálnych plodín;

Utorok 7. júna 2016

40. zdôrazňuje, že poľnohospodári potrebujú k dispozícii väčší súbor nástrojov, aby mohli chrániť svoje plodiny a rozhodnúť sa, ktoré opatrenia ich plodiny najlepšie ochránia; nabáda preto na širšie využívanie rôznych alternatív tradičných pesticídov vrátane biopesticídov, a to ako súčasť integrovanej ochrany proti škodcom, a požaduje, aby sa vyvinulo intenzívnejšie úsilie o vytvorenie nákladovo efektívnych alternatív podporou výskumu v teréne a väčším preukázaním nechemických alternatív, nízkorizikových opatrení a pesticídov, ktoré sú šetrnejšie voči životnému prostrediu;
41. poznamenáva, že biologické kontroly sú metódy ochrany plodín založené na využívaní živých organizmov alebo prírodných látok a mohli by znížiť využívanie tradičných pesticídov a prispieť k väčšej odolnosti rastlín;
42. vyzýva Komisiu, aby v rámci úsilia o udržateľnejší systém ochrany proti škodcom predložila akčný plán a zriadila skupinu expertov; vyzdvihuje potenciál systému ochrany proti škodcom, ktorým sa zlepší interakcia medzi snahami o šľachtenie rastlín, systémami prirodzeného boja a využívaním pesticídov;
43. vyjadruje poľutovanie nad pomalým napredovaním, pokiaľ ide o vykonávanie IMP a smernice 2009/128/ES členskými štátmi a posudzovanie tohto vykonávania Komisiou;

Rozvoj zručností a prenos poznatkov

44. uznáva, že vývoj technológií súvisiacich s poľnohospodárstvom si vyžaduje množstvo súborov špecializovaných zručností a poznatkov majúcich interdisciplinárny charakter – tieto okrem iného zahŕňajú všeobecné vedné odbory týkajúce sa rastlín, zvierat a životného prostredia, fyziológiu a inžinierstvo;
45. vyjadruje poľutovanie nad čoraz výraznejším nedostatkom zručností v mnohých takýchto povolaniach a vyzýva členské štáty, aby v partnerskej spolupráci s priemyselným odvetvím, výskumnými inštitúciami a inými príslušnými zainteresovanými stranami pri navrhovaní ďalších programov rozvoja vidieka vrátane európskych partnerstiev v oblasti inovácií stanovili príležitosti na podporu rozvoja zručností a prenosu poznatkov v týchto oblastiach, a to aj prostredníctvom odbornej a učňovskej prípravy pre mladých poľnohospodárov a nových účastníkov,
46. vyzýva, aby odvetvie poľnohospodárskych technológií zlepšilo koordináciu a integráciu názorných demonštrácií v poľnohospodárskom podniku a využívanie takýchto predvedení a aby monitorovalo poľnohospodárske podniky v záujme výmeny najlepších postupov na regionálnej, vnútroštátnej a európskej úrovni pomocou aktuálne dostupných alebo nových programov, iniciatív a zdrojov;
47. uznáva potenciál presného poľnohospodárstva a integrácie digitálnych technológií v súvislosti so zvyšovaním príťažlivosti poľnohospodárstva pre mladých poľnohospodárov a s vytváraním nových príležitostí na rast a zamestnanosť vo vidieckych oblastiach; domnieva sa, že investovanie do vývoja týchto technológií môže podporiť generačnú výmenu v poľnohospodárstve;

Priority výskumu a financovania

48. berie na vedomie dlhodobé výzvy súvisiace s udržateľným poľnohospodárstvom a záhradníctvom, a vyzýva Komisiu a členské štáty, aby vypracovali dlhodobý investičný plán pre základný a aplikovaný výskum, ktorý uprednostní odvetvový prístup a zaisťuje kontinuitu financovania, a žiada Komisiu a členské štáty, aby zlepšili odbornú prípravu pre špecialistov v oblasti udržateľného poľnohospodárstva a zabezpečili dostupnosť konzultácií s odborníkmi;
49. domnieva sa, že tento plán by mal zahŕňať nákladovo efektívne riešenia a vzťahovať sa na malých výrobcov, vidiecke oblasti a najvzdialenejšie a horské regióny; zdôrazňuje, že poľnohospodári sú hlavnými strážcami životného prostredia v Európe a potrebujú trvalý prístup k inováciám a výskumu, ktorý by im umožnil vyrábať potraviny, krmivá a iné produkty udržateľným a nákladovo efektívnejším spôsobom a zároveň chrániť životné prostredie pre budúce generácie a posilniť biodiverzitu a ekosystémové služby;

Utorok 7. júna 2016

50. víta pokrok dosiahnutý v posledných rokoch v oblasti aplikovaného výskumu, ale požaduje intenzívnejšie úsilie o zaručenie prenosu poznatkov smerom ku koncovým používateľom a o zapojenie poľnohospodárov a iných používateľov poľnohospodárskych technológií a produktov vrátane malých poľnohospodárskych podnikov;
51. žiada posilnenie európskeho partnerstva v oblasti inovácií v prospech konkurencieschopného a udržateľného poľnohospodárstva, obsiahnutého v druhom pilieri SPP, s cieľom vytvoriť partnerstvá s inovatívnymi aktérmi vrátane všetkých poľnohospodárov, najmä malých poľnohospodárov, vzdialených od európskych centier rozhodovania;
52. poznamenáva, že v členských štátoch, v ktorých sa rozumne využívajú verejno-súkromné partnerstvá, nastal väčší posun smerom k aplikovaného výskumu a výraznejšiemu zapojeniu koncových používateľov;
53. považuje za nevyhnutné, aby Komisia a členské štáty vypracovali projekty, ktoré sa zameriavajú na vývoj poľnohospodárskych postupov a odrôd plodín efektívnejšie využívajúcich zdroje vrátane špecializovaných miestnych odrôd, zameraných na zachovanie a zlepšenie úrodnosti pôdy a výmenu živín, najmä vzhľadom na rastúce problémy s dostupnosťou vody a niektorých kľúčových zložiek hnojív, ako je fosfát; vyzýva Komisiu, aby uprednostňovala investície do obehového hospodárstva a poľnohospodárskych postupov šetrných voči klíme, a to spolu s primeranými finančnými stimulmi týkajúcimi sa výskumu a ich využívania poľnohospodármi; zdôrazňuje, že by sa mali náležite vyhodnotiť, zverejniť a podporovať výhody akvapónie, uzavretého kolobehu živín, agroekológie vrátane agrolesníctva, pôdoochranného poľnohospodárstva a udržateľného obhospodarovania lesov, saporopelu, krátkych potravinových reťazcov, spásania pastvín a výroby s nízkymi vstupmi;
54. považuje tiež za nevyhnutné, aby Komisia a členské štáty vypracovali inovatívne projekty v oblasti výroby nepotravinárskych produktov (bioekonomika, energia z obnoviteľných zdrojov atď.) a poskytovania služieb s cieľom rozvinúť odvetvie poľnohospodárstva, ktoré by efektívnejšie využívalo zdroje (lepšie využitie vody, energie, živín pre plodiny a zvieracej potravy atď.) a bolo samostatnejšie;
55. poznamenáva, že v mnohých častiach EÚ došlo k úpadku nezávislých alebo verejne financovaných stredísk vzdelávania, odbornej prípravy a inovácií v oblasti poľnohospodárstva, resp. tieto strediská primerane nezohľadňujú interdisciplinárne prístupy v nových oblastiach, ako je poľnohospodárske inžinierstvo; uznáva, že v niektorých členských štátoch je naďalej obmedzená ponuka kvalifikácií pre poľnohospodárov, čo sťažuje prístup k novým technológiám a ich využívanie, a preto vyzýva Komisiu, aby vypracovala európsky plán investovania do odborného alebo vyššieho vzdelávania a odbornej prípravy v oblasti poľnohospodárstva;
56. víta nedávno zavedené európske partnerstvo v oblasti inovácií zamerané na poľnohospodársku produktivitu a udržateľnosť (EIP-AGRI), ktorého cieľom je prepojenie výskumu s praktickým poľnohospodárstvom, a vyzýva Komisiu, aby zohrávala aktívnu úlohu pri podpore koordinácie na vnútroštátnej a cezhraničnej úrovni s cieľom presadzovať konkrétny inovačný program spojený s programom Horizont 2020 a zaručiť primeraný prenos poznatkov smerom ku koncovým používateľom;
57. nabáda Komisiu a členské štáty, aby vyvinuli väčšie úsilie o zvýšenie informovanosti verejnosti o význame poľnohospodárstva v EÚ a vytvorili transeurópske strediská pre inovácie v poľnohospodárstve, ktoré by demonštrovali nové inovatívne technológie, udržateľné poľnohospodárstvo, potravinovú bezpečnosť a sebestačnosť a zabezpečili k nim primeraný prístup;
58. zdôrazňuje, že činnosť týchto stredísk by mala umožniť prístup k novým technológiám nielen v prospech udržateľného poľnohospodárstva, ale aj udržateľného rozvoja vidieka, a to prácou vnútri spoločenstiev a v spolupráci s vidieckymi MSP, družstvami a organizáciami výrobcov; zdôrazňuje, že tieto strediská by mali byť transparentné a otvorené širokej verejnosti a poľnohospodárom a mali by zaujať medzisektorový prístup, podporiac tak dialóg medzi sektormi, ktoré môžu inovácie ovplyvniť rôznymi spôsobmi;
59. naliehavo vyzýva Komisiu, aby zabezpečila, že popri technologických a vedeckých inováciách budú môcť naďalej prosperovať tradičné techniky a poľnohospodárske podniky, lebo predstavujú obrovský prínos a sú zdrojom kultúrnej, vidieckej, historickej a turistickej rozmanitosti a poskytujú živobytie mnohým malým európskym poľnohospodárom v celej škále regiónov;

Utorok 7. júna 2016

60. vyzýva členské štáty, aby lepšie využívali finančné nástroje vytvorené v rámci spoločného memoranda o porozumení medzi Komisiou a Európskou investičnou bankou, pokiaľ ide o poľnohospodárstvo a rozvoj vidieka v období 2014 – 2020;

61. zdôrazňuje pridanú hodnotu súvisiacu s týmito nástrojmi, najmä so zreteľom na pákový efekt a úverové záruky zamerané na podporu realizácie programu výskumu týkajúceho sa udržateľného poľnohospodárstva a lesného hospodárstva vrátane spoločenskej výzvy 2 v rámci programu Horizont 2020; poukazuje najmä na ich užitočnosť pri znižovaní investičných potrieb a rizík v prípade poľnohospodárov, ktorí chcú uplatňovať nákladné technológie a metódy presného poľnohospodárstva;

Udržať Európu v centre vedeckého rozvoja a inovácií

62. poznamenáva, že vidiecke oblasti vrátane najvzdialenejších a horských regiónoch sú viac vystavené skutočnej a potenciálnej zmene klímy, čím sa stávajú menej atraktívnymi a viac náchylnými z hľadiska starnutia obyvateľstva a vyľudňovania; uznáva, že poľnohospodárstvo musí mať možnosť prispôsobiť sa meniacim sa okolnostiam prostredníctvom všetkých dostupných technologických riešení, aby sa zabezpečilo, že poľnohospodárska pôda sa používa udržateľnejšie;

63. poznamenáva, že moderné technológie v poľnohospodárstve a odvetví širšieho využívania pôdy môžu pomôcť týmto odvetviám, aby primerane prispievali k celosvetovému úsiliu o zmiernenie zmeny klímy; v tejto súvislosti zdôrazňuje potrebu rozšíriť vymedzenie pojmu produktívne poľnohospodárstvo a plne podporovať a uchovávať tú poľnohospodársku pôdu, ktorá v rámci zmiernenia zmeny klímy a sekvestrácie uhlíka poskytuje verejné statky, a to vrátane agroekologického poľnohospodárstva;

64. považuje za nevyhnutné zachovať poľnohospodársku pôdu v oblastiach, ako sú horské a odľahlé oblasti v Únii, a podporuje všetky opatrenia na zabezpečenie toho, aby hlavne aj malé podniky mali prístup k špičkovej technológii prispôbenej ich potrebám;

65. považuje za rozhodujúce, aby primerané právne predpisy EÚ, ktoré sú zamerané na bezpečnosť a zdravie spotrebiteľa a ochranu životného prostredia a založené na nezávislých, partnersky preskúmaných vedeckých poznatkoch, umožňovali poľnohospodárskym podnikom v EÚ vyrábať tak, aby boli konkurencieschopné a atraktívne na vnútornom a svetovom trhu, a žiada, aby táto zásada naďalej platila;

66. konštatuje najmä vysoké náklady, dlhé časové rámce a obchodnú a právnu neistotu pri zavádzaní nových technológií a udržateľných produktov na trh podľa súčasných predpisov EÚ; poznamenáva, že tieto skutočnosti sú ešte markantnejšie v najvzdialenejších regiónoch, odľahlých vidieckych oblastiach, znevýhodnených oblastiach a horských oblastiach;

67. naliehavo vyzýva Komisiu, aby využila a posilnila všetky charakteristiky najvzdialenejších regiónov vykonávaním pilotných projektov v oblasti technologických a vedeckých inovácií zameraných na zníženie ich prirodzených znevýhodnení a vyriešenie problémov, spôsobených ich malou rozlohou, pri získavaní prístupu k najnovším vedeckým a technickým poznatkom a pri ich uplatňovaní;

68. vyzýva Komisiu, aby zlepšila svoj regulačný rámec v súlade so zásadami lepšej právnej regulácie s cieľom zabezpečiť včasnú, účinnú a efektívne postupy rozhodovania, ktoré by mohli prispieť k technickému rozvoju v EÚ;

69. vyzýva Komisiu, aby svoj nový mechanizmus vedeckého poradenstva využila na zdokonalenie regulačného rámca, ktorý pri posudzovaní rizík, nebezpečenstva a prínosov spojených s prijatím alebo neprijatím nových technológií, produktov a postupov kladie väčší dôraz na rizikovo orientované a nezávislé vedecké dôkazy;

Utorok 7. júna 2016

70. berie na vedomie širokú podporu prijatia zásady inovácií, ktorá by si vyžadovala úplné posúdenie legislatívnych návrhov EÚ z hľadiska ich vplyvu na inovácie;

71. vyzýva Komisiu, aby podnikla komplexnejšie kroky v oblasti vedeckej spolupráce na medzinárodnej úrovni s cieľom okrem iného zintenzívniť výmenu informácií a určiť možnosti rozvoja;

o

o o

72. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade a Komisii.
